

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2022 m. rugsėjis

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-778-516/2022](#) Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – ir LApT), atsižvelgdamas į tai, kad reikalavimas pareikštas dėl žalos, kilusios apeliantui darbo vietoje ir darbo metu patyrus sveikatos sužalojimą, ir į tai, kad ieškovo reiškiama reikalavimai atlyginti galimai patirtą turtinę žalą grindžiami būtent ieškovo darbo vietoje ir darbo metu patirtais sužalojimais, pažymėjo, kad toks reikalavimas patenka į Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 27 straipsnio 1 dalyje numatytą išimtį, kai ne pareikšto reikalavimo dydis, o jo pobūdis nulemia bylos teisingumą.

Civilinėje byloje Nr. [e2-920-798/2022](#), nagrinėdamas laikinosios apsaugos priemonės – kreditorių susirinkimo nutarimo galiojimo sustabdymo – klausimą, LApT nurodė, kad kreditorių susirinkimo sprendimai yra privalomi visiems kreditoriams nuo jų priėmimo dienos (Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 51 straipsnio 2 dalis), todėl kreditorių susirinkimo nutarimo galiojimo ir privalomumo sprendimų apskundimas nesustabdo, nebent būtų pritaikytos atitinkamos laikinosios apsaugos priemonės. Atsižvelgiant į tai, vien pats skundo dėl kreditorių susirinkimo nutarimo panaikinimo padavimas negali būti laikomas sustabdančiu tokio nutarimo vykdymą. Taip pat reikalavimas taikyti laikinąją apsaugos priemonę nėra analogiškas skundo dėl kreditorių susirinkimo nutarimų panaikinimo reikalavimams.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-952-933/2022](#), sprenddamas bylinėjimosi išlaidų atlyginimo ginčijant kreditorių susirinkimo nutarimą dėl administravimo išlaidų sąmatos klausimą, LAPT pažymėjo, kad administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimo procedūra, priešingai nei ieškinio patenkinimas iš dalies, neįgyja *res judicata* (galutinio teismo sprendimo) galios, nes nemokumo administratorius gali prašyti kreditorių susirinkimo arba teismo pakeisti administravimo išlaidų sąmatos dydį, be to, JANĮ nustatytas konkretus prašymo objektas – patvirtinti administravimo išlaidų sąmatą, nepriklausomai nuo sąmatos dydžio. Pagal teismo išspręsto klausimo turinį ir prašymo objekto išsprendimo rezultatą (patvirtinti administravimo išlaidų sąmatą arba jos nepatvirtinti) galima nuspręsti, kas yra procesą laimėjusi šalis. Taigi, vien ta aplinkybė, kad patvirtintas konkrečia suma administravimo išlaidų dydis ne visa apimtimi atitiko prašomo patvirtinti administratoriaus dydžio (teismo patvirtinta tik dalis sumos), nesudaro pagrindo vadovautis CPK 93 straipsnio 2 dalies taisykle, pagal kurią bylinėjimosi išlaidos skirstomos proporcingai teismo atmestų reikalavimų daliai.

Civilinėje byloje Nr. [e2-798-1120/2022](#), pasakydamas dėl kompetencijos-kompetencijos (t. y. kuris – arbitražas ar teismas – arbitražo jurisdikcijos klausimą nagrinėja pirmiau) doktrinos, kai arbitražo teismas jau prisiėmė jurisdikciją nagrinėti ginčą, kylantį iš sutarties, kurioje yra

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

arbitražinė išlyga, LApT pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo (toliau – KAI) 11 straipsnio 2 dalies, kuria teismui suteikiama kompetencija priimti ir nagrinėti ieškinį dėl arbitražinės išlygos galiojimo, kai siekiama pripažinti tokią išlygą negaliojančia bendrais pagrindais, taikymas galimas tik tais atvejais, kai arbitražo procesas nėra prasidėjęs. Prasidėjus arbitražo procesui (pagal KAI 30 straipsnį arbitražo pradžia laikoma data, kai atsakovas gavo prašymą dėl arbitražo pradžios arba ieškinį), tik arbitražas turi kompetenciją nagrinėti klausimą dėl arbitražinės išlygos galiojimo, o teismas turi pareigą palikti ieškinį nenagrinėtą. Be to, nepriklausomai nuo to, ar prasidėjusiame arbitražo procese yra keliamas, ar ne arbitražinės išlygos galiojimo klausimas, abiem atvejais kompetencija nagrinėti arbitražinės išlygos galiojimo klausimą priklauso arbitražui.

Civilinėje byloje Nr. [e2A-903-790/2022](#), sprendamas klausimą dėl perkančiosios organizacijos pareigos leisti pataisyti (paaiškinti ir patikslinti) pasiūlymo trūkumus, LApT pažymėjo, kad galimybės ieškovei ištaisyti pasiūlymo trūkumus suteikimas, leidžiant užpildyti techninės atitikties lenteles ir pateikti kilmės, atitikties Europos Sąjungos reikalavimams deklaracijas ir (ar) sertifikatus, reikštų *de jure* (pagal teisę) naujo pasiūlymo pateikimą, kadangi taip ieškovei būtų suteikta galimybė pasiūlyti naujas, pradiniam pasiūlyme nenurodytas svarbiausias medžiagas ir įrenginius. Nors ieškovė procesiniuose

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

dokumentuose nepagrindžia, koku būdu ji galėtų ištaisyti pasiūlymo trūkumus, tačiau galimybės ieškovei ištaisyti pasiūlymo trūkumus suteikimas galėtų reikšti ir galimybę pakeisti pirkime pasiūlytas Europos Sąjungos reikalavimų neatitinkančias medžiagas ar įrenginius (pvz., kompleksinį nuotekų valymo įrenginį) naujais. Teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovės nustatyti ieškovės pateikto pasiūlymo trūkumai yra pakankamai akivaizdūs, todėl atsakovė neturėjo pareigos suteikti ieškovei galimybės pataisyti (paaiškinti ir patikslinti) šių trūkumų.

Civilinėje byloje Nr. [e2A-930-464/2022](#), pasisakydamas dėl restitucijos taikymo, LApT atkreipė dėmesį, kad, sprendžiant klausimą dėl sutarties nutraukimo teisėtumo, skirtingai nei sandorio negaliojimo atveju, įstatyme nenustatyta pareiga teismui restitucijos pagal nutrauktą sutartį klausimą spręsti *ex officio* (pagal pareigas). Civilinėje teisėje vyraujantis dispozityvumo principas lemia, kad tik šalis gali spręsti, ar reikalauti iš kitos sutarties šalies grąžinti viską, ką ji yra perdavusi vykdydama sutartį, dėl kurios nutraukimo teisėtumo sprendžiamas ginčas teisme. Taigi, byloje nesant pareikšto reikalavimo dėl restitucijos taikymo – tiekėjų įpareigojimo atsakovei grąžinti gautas lėšas pagal viešojo pirkimo sutartį ir atsiimti mieste įrengtus kontenerius – nėra pagrindo išsamiai pasisakyti šiais klausimais, įskaitant ir dėl aplinkybių, jog ieškovė dėl sutarties nutraukimo ir restitucijos taikymo gali patirti itin didelių nuostolių. LApT atkreipė dėmesį ir į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.145 straipsnio 2 dalyje

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

įtvirtintą reglamentavimą, kad išimtiniais atvejais teismas gali pakeisti restitucijos būdą arba apskritai jos netaikyti, jeigu dėl jos taikymo vienos iš šalių padėtis nepagrįstai ir nesąžiningai pablogėtų, o kitos šalies atitinkamai pagerėtų. Taigi, su restitucijos taikymu ir apeliančės nuostoliais susiję klausimai galėtų būti aktualūs tik ateityje, jei atsakovė apeliantei pareikš tokio pobūdžio materialųjį ieškinio reikalavimą.

Civilinėje byloje Nr. e2-995-330/2022 (byla nevieša), nagrinėdamas prašymą atnaujinti procesą (esant naujai paaiškėjusioms aplinkybėms), LAPT pažymėjo, kad aplinkybė dėl karinių veiksmų Ukrainoje yra visuotinai žinoma, be to, suinteresuotas asmuo, teigdamas, kad aplinkybė dėl karo Ukrainoje veiksmų pradžios 2014 m. yra visuotinai žinoma, irgi pripažįsta, jog tokia aplinkybė bylos, kurios procesą prašoma atnaujinti, nagrinėjimo metu buvo žinoma tiek suinteresuotam asmeniui, tiek bylą nagrinėjusiam teismui. Taigi, nurodyta aplinkybė dėl karo Ukrainoje negali būti laikoma naujai paaiškėjusia ir nežinoma bylos nagrinėjimo metu, todėl tokia aplinkybė negali būti bylos atnaujinimo pagrindas.

Civilinėje byloje Nr. [e2A-541-370/2022](#), sprendamas parduotų prekių kokybės įrodinėjimo klausimą, LAPT pažymėjo, kad pirkėjas, siekdamas įrodyti prekės defekto faktą, pirmiausia privalo pateikti pardavėjui konkrečią prekę, kurią laiko neatitinkančia kokybės reikalavimų, arba, jeigu

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

prekė sumontuota tam tikrame įrenginyje (šiuo atveju – pastato gaisro gesinimo sistemoje), informuoti apie gedimą ir pakviesti įvertinti jį vietoje. Nei iki bylos iškėlimo, nei teismo proceso metu atsakovei neperdavus ieškovei prekių, kurias atsakovė nurodė kaip turinčias defektų, ir nesant aplinkybių, trukdančių prekes perduoti ieškovei ir įvertinti jų kokybę, yra pagrindas atsakovės atžvilgiu taikyti *contra spoliatorem* taisyklę, t. y. spręsti, kad ieškovės atsakovei parduotų prekių kokybės trūkumų nėra.

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, sudarytos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojamos nuotraukos iš Lietuvos apeliacinio teismo ir Artūro Jendovickio archyvų.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. (8 70) 663 685, faks. (8 70) 663 060
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2022 m.